IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 27)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 31)**

z dnia 22 października 2020 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 27)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 31)

22 października 2020 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem poseł **Mirosławy Stachowiak-Różeckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, zrealizowały następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na 2021 r. (druk nr 640) w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej:
– wydatki z zał. nr 2;

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie poz. 11, 26 i 52,
– programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10;

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 801 – Oświata i wychowanie:
– dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
b) 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza:
– wydatki z zał. nr 2,
– dotacje celowe z zał. nr 8.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Kopeć** podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Marek Wiewióra** dyrektor Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu do spraw legislacyjnych Związku Miast Polskich oraz **Andrzej Piegutkowski** członek rady Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność".

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daria Grochowska**, **Agnieszka Jasińska**, **Jolanta Osiak**, **Robert Suszko** i **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dzień dobry. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam państwa posłów i gości obecnych na miejscu oraz łączących się zdalnie. Informuję, że dzisiejsze posiedzenie zostało zwołane przez marszałka Sejmu na podstawie art. 198j ust. 2 regulaminu Sejmu po zasięgnięciu opinii przewodniczących Komisji. Będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

W celu sprawdzenia łączności i kworum proszę państwa posłów o przygotowanie się do głosowania. Informuję, że członkowie Komisji obecni na sali obrad głosują przy użyciu urządzenia do głosowania za pomocą legitymacji poselskiej. Wówczas nie logują się w systemie komunikacji elektronicznej i nie używają tabletów. Wszyscy gotowi? Możemy zaczynać? Wobec tego przystępujemy do głosowania. Proszę o wciśnięcie dowolnego przycisku.

Dobrze, szanowni państwo. Informacja dla tych, co dopiero teraz mają transmisję obrad Komisji. Jesteśmy w trakcie sprawdzania kworum, więc proszę nacisnąć dowolny przycisk. Dziękuję. Stwierdzam kworum. Komunikat dla posłów i gości łączących się zdalnie. Przypomnę, że przed posiedzeniem otrzymali państwo instrukcję zgłoszenia się do dyskusji i zabrania głosu w trakcie posiedzenia.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na 2021 r. (druk nr 640) w zakresie części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 11, 26 i 52 oraz programy wieloletnie w układzie zadaniowym z załącznika nr 10, jak i części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów 801 – Oświata i wychowanie oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Proponuję łączne zreferowanie i łączną dyskusję nad wszystkimi częściami budżetowymi. Czy jest sprzeciw wobec takiej propozycji? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje wniosek przyjęły.

Proszę o zabranie głosu pana Macieja Kopcia podsekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej i przedstawienie projektu budżetu łącznie w trzech częściach 82, 83 i 85. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Maciej Kopeć:

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, w przypadku części budżetowej 82 – Subwencje ogólne w projekcie ustawy budżetowej na 2021 r. część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wynosi 52 041 694 tys. zł. Jest wyższa w stosunku do kwoty subwencji ogólnej na 2020 r. o 2 155 919 tys. zł, tj. o 4,3%.

W kwocie subwencji oświatowej na 2021 r. zostały uwzględnione nowe zadania oświatowe i zmiany zakresu obecnych zadań oświatowych, a więc skutek kosztów wynagrodzeń osobowych z pochodnymi, czyli skutek przechodzący podwyżki 6% od 1 września 2020 r., skutek zmian w awansie zawodowym nauczycieli, skutek zmian liczby etatów oraz kosztów doskonalenia zawodowego, dodatku wiejskiego i zakładowego funduszu świadczeń socjalnych w zakresie nowych etatów, wzrost dotacji dla szkół i placówek niesamorządowych, przekazanie szkół przez jednostki samorządu terytorialnego w drodze porozumienia do prowadzenia przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

Wstępny podział kwoty subwencji na 2021 r. Zgodnie ze wstępnym podziałem subwencji w 2021 r. szacuje się, że finansowy standard A wyniesie około 6110 zł. Ta kwota może ulec zmianie w przypadku korekty danych o liczbie uczniów i liczbie etatów w poszczególnych stopniach awansu zawodowego. W stosunku do 2020 r. jest to wzrost o 3,2%, tj. o około 192 zł. W 2020 r. standard A wynosił 5918 zł. Liczba uczniów przyjęta do naliczenia subwencji wynosiła 4 889 000. Kształtuje się w podobnych wielkościach – z niewielką różnicą – jak w 2020 r.

Szacuje się, że podział kwoty 51 800 000 tys. zł, czyli bez rezerwy 04, która wynosi 200 000 tys. zł, w rozkładzie na poszczególne rodzaje jednostek samorządu terytorialnego ukształtuje się następująco. Na gminę przypadnie 31 800 000 tys. zł, czyli 61,3%, a więc w stosunku do 2020 r. o 1 500 000 tys. zł przy wzroście liczby uczniów o 0,7%. W miastach na prawach powiatu w zakresie zadań gminy będzie to 8 600 000 tys. zł. To wzrost w stosunku do 2020 r. o 400 000 tys. zł przy wzroście liczby uczniów o 1,1%. W powiatach będzie 19 400 000 tys. zł, tj. 37,4%. To wzrost w stosunku do 2020 r. o 700 000 tys. zł przy spadku liczby uczniów o 0,9%. W miastach na prawach powiatu w zakresie zadań powiatu – 9 200 000 tys. zł. To wzrost w stosunku do 2020 r. o 300 000 tys. zł przy spadku liczby

uczniów o 1%. W województwach – 600 000 tys. zł, tj. 1,3%. To wzrost w stosunku do 2020 r. o 10 000 tys. zł przy wzroście liczby uczniów o 3,6%.

Część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 11, 26 i 52. W projekcie ustawy budżetowej na 2021 r. w ramach rezerw celowych 11, 26 i 52 zaplanowano łącznie kwotę 2 384 039 tys. zł. Z tego w rezerwie celowej w pozycji 11 – Stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych zaplanowano 23 160 tys. zł.

W pozycji 26 – Środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz dostęp do bezpłatnych podręczników i materiałów, realizację programu rządowego „Aktywna tablica", a także programów rządowych z zakresu edukacji patriotycznej i obywatelskiej zaplanowano 776 879 tys. zł. Na realizację zadań związanych z pomocą materialną dla uczniów w formie stypendiów i zasiłków zaplanowano 238 879 tys. zł, na realizację rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników – 18 000 tys. zł, na realizację rządowego programu pomocy dzieciom w formie zasiłku losowego w postaci wyjazdów terapeutycznych i dla dzieci pochodzących z rodzin, które poniosły straty na skutek wystąpienia żywiołu – 5000 tys. zł, na zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym materiałów i podręczników – 439 000 tys. zł, na program „Aktywna tablica" – 70 000 tys. zł, na realizację przedsięwzięć z zakresu edukacji patriotycznej i obywatelskiej – 6000 tys. zł.

W rezerwie celowej 52 – Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego zaplanowano 1 584 000 tys. zł.

Programy wieloletnie w układzie zadaniowym ujęte w załączniku nr 10. Tutaj mamy program „Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019–2023. Na 2021 r. zgodnie z programem zaplanowano 40 000 tys. zł w rezerwie budżetu państwa w pozycji 27.

Część 85 – Budżety wojewodów. Jeżeli chodzi o dochody w tej części, zaplanowano je w łącznej kwocie 812 tys. zł, natomiast w przypadku wydatków budżetowych w budżetach 16 wojewodów w działach 801 i 854 zaplanowano łączne wydatki w kwocie 324 623 tys. zł. Łączna kwota planowanych wydatków bieżących to 324 493 tys. zł. W ramach tych środków będzie realizowana działalność statutowa kuratoriów, nagrody kuratorów oświaty dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na terenie danego województwa, kolonie i obozy oraz wypoczynek letni dzieci i młodzieży. Wydatki majątkowe w budżetach wojewodów zostały zaplanowane w wysokości 130 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Bardzo proszę panią poseł Agnieszkę Górską o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii Komisji w odniesieniu do części 82. Witamy.

Poseł Agnieszka Górska (PiS):

Dzień dobry, pani przewodnicząca. Witam. Pani przewodnicząca, panie ministrze, szanowni państwo, część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego to dominująca forma finansowania dla tych jednostek, której wysokość określono w projekcie ustawy budżetowej na 2021 r. w kwocie 52 041 694 tys. zł. Stanowi to ponad 91% planowanych wydatków ogółem na zadania z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej.

Subwencja jest wyższa o 4,4% w stosunku do 2020 r., tj. o 2 205 919 tys. zł. Nadmienić w tym miejscu trzeba, iż to dobra wiadomość, zważywszy na aktualnie panującą sytuację w gospodarce. Wzrost dotacji dla poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego na 2021 r. to 105,03% – razem gminy, 103,53% – powiaty grodzkie, 103,55% – powiaty ziemskie, 101,76% – województwa.

Kwota ta obejmuje wydatki związane m.in. z przechodzącymi na 2021 r. podwyżkami dla nauczycieli w wysokości 6%, zmianą liczby etatów nauczycieli oraz awansu zawodowego czy wzrostem dotacji dla szkół i placówek niesamorządowych. To kwota 239 000 tys. zł. Przewidziane są również środki na pokrycie zwiększonych kwot na odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w związku ze wzrostem liczby etatów nauczycieli. To z kolei kwota 14 000 tys. zł. W tej kwocie zostały uwzględnione nowe zadania oświatowe oraz zmiany zakresu obecnych zadań oświatowych, jak również dodatek wiejski. To kwota 1 914 000 tys. zł.

W powyższych kwotach uwzględniono również kwoty bazowe, kwoty uzupełniające na realizację zadań szkolnych oraz kwoty na zadania pozaszkolne. Do kalkulacji subwencji zostały użyte następujące dane co do liczby nauczycieli i uczniów. I tak 527 196 to nauczyciele oraz 13 354 to są uczniowie. Po analizie materiałów zarówno Ministerstwa Finansów i Ministerstwa Edukacji Narodowej, jak i Biura Analiz Sejmowych wskazać należy, iż plan na 2021 r. jest zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie, począwszy od wskaźników wzrostu wydatków, dochodów podatkowych samorządów, poziomu bezrobocia i innych wielkości czy zdarzeń statystycznych, które mają wpływ na wyliczenie wysokości przyznanych środków w ramach subwencji oświatowej dla jednostek samorządu terytorialnego.

Wskazać należy, iż sytuacja pandemii niewątpliwie wpłynęła na sytuację w oświacie. Dotknęła zarówno uczniów, jak i nauczycieli. Podobnie jak strajki nauczycieli w minionym czasie, niewątpliwie tak i tym razem sytuacja znalazła odzwierciedlenie w poziomie nauczania czy realizacji programu nauczania. Rząd jednak na bieżąco reagował na tę nadzwyczajną sytuację. W bieżącym roku szkoły czy samorządy miały wsparcie, chociażby od strony zapewniającej bezpieczeństwo czy od strony technicznej, gdy chodzi o zdalne nauczanie. W pomoc dla uczniów i szkół zaangażowane były ministerstwa – Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej czy Ministerstwo Cyfryzacji.

Tak więc po analizie wszystkich otrzymanych dokumentów i po przeprowadzonej dyskusji na posiedzeniu podkomisji wnoszę o pozytywne zaopiniowanie planu wydatków budżetowych państwa na 2021 r. w części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Bardzo proszę panią poseł Krystynę Szumilas o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii Komisji w odniesieniu do części 83 i 85.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, jeżeli chodzi o część 85 – Budżety wojewodów, to środki przeznaczone w budżecie na 2021 r. są mniej więcej w wysokości tegorocznego budżetu. Są nieznacznie niższe.

Tym, co może niepokoić w budżetach wojewodów, jest to, że środki na wynagrodzenia nauczycieli, na dokształcanie i doskonalenie nauczycieli pozostają na poziomie 2020 r., a więc tutaj nie ma wzrostu. Oczywiście w różnych województwach to się różnie układa, ale *de facto* generalnie to jest ta sama kwota. Są tam niewielkie różnice w zakresie dziesiętnych części albo 1% w tę lub w drugą stronę w zależności od województwa. Tym, co również może niepokoić, jest to, że nie wzrosły środki na obozy i kolonie. Czyli one też są na poziomie 2020 r. Prosiłabym pana ministra o wyjaśnienie, dlaczego tak się dzieje, że nie podwyższamy, a przynajmniej nie waloryzujemy środków na doskonalenie i dokształcanie nauczycieli oraz kolonie i obozy dla dzieci i młodzieży.

Jeżeli chodzi o rezerwy celowe w pozycjach 11, 26, 29 i 52, to niepokój mój budzi pozycja 26, która w 2020 r. wynosiła 802 000 tys. zł, a na 2021 r. jest planowana w niższej kwocie. Kiedy szczegółowo popatrzymy na poszczególne zadania, które będą realizowane w tej rezerwie, to widzimy, że nie ma środków na „Narodowy program rozwoju czytelnictwa”. Niepokoi, że MEN abdykuje i nie chce mieć pieczy nad tym programem. Z informacji, która jest podana przez MEN, wynika, że kwota 30 000 tys. zł została przesunięta do rezerwy celowej 44, ale nie mamy gwarancji, że ona będzie realizowana i że nadzór nad realizacją tej rezerwy będzie miało MEN.

Chciałam też podkreślić, że w tej rezerwie mamy program „Aktywna tablica”. Bardzo mocno MEN „Aktywną tablicą” się chwali. Dobrze, że ten program jest. Natomiast uważam, że 70 000 tys. zł to za mało, jeżeli popatrzymy, że mamy około 49 tys. szkół w Polsce. Niecałe 49 tys., bo ostatnio ministerstwo podawało raporty o tym, ile szkół było w nauczaniu zdalnym i mieszanym, a tam właśnie ta liczba szkół była podana. Jeżeli więc mamy, zaokrąglając – 49 tys. szkół, a to jest tylko i wyłącznie 70 000 tys. zł, to jakby, licząc tak bardzo pobieżnie, na jedną szkołę to bardzo mało pieniędzy.

Na posiedzeniu podkomisji pan minister mówił o tym, że w 2020 r. kupiono 52 tys. laptopów i tabletów w ramach programów rządowych, ale jeżeli to zestawimy z prawie 5-milionową rzeszą uczniów, to widać, że to jest kropla w morzu potrzeb. Myślę, że należałoby się zastanowić, jak w sytuacji, w której niestety pandemia powoduje, że szkoły muszą pracować w trybie zdalnym lub mieszanym, wesprzeć tych uczniów, te szkoły i miejsca, w których brakuje sprzętu komputerowego albo jest on już przestarzały i nie można wykorzystać wszystkich technik i metod, żeby uczniowie byli jak najlepiej edukowani. To taka uwaga dotycząca tej konkretnej rezerwy. Mam też inną, ale może do tego wątku odniosę się już w dyskusji przy subwencji oświatowej.

Jeszcze jedna uwaga dotycząca programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu". W tym programie również nie została podwyższona kwota, która jest przeznaczona w 2021 r. na „Posiłek w szkole i w domu", w stosunku do 2020 r. Nie została również podwyższona, chociażby o skutki inflacji, kwota na wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej przez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie posiłków przez dzieci w trakcie pobytu w szkole. Ona dalej jest na poziomie 2020 r.

Konkludując, budżet wojewodów jest nieznacznie niższy od poziomu 2020 r. Wydaje mi się, że powinno być więcej środków na doskonalenie nauczycieli oraz kolonie i obozy, przynajmniej rewaloryzowanych o stopień inflacji. Niepokoi mnie to, że w tych rezerwach celowych, które są w dyspozycji MEN, brakuje środków na „Narodowy program rozwoju czytelnictwa".

Biorąc pod uwagę obecną sytuację finansową państwa, tę część budżetu proponuję zaopiniować pozytywnie. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Obie części, tak? Pani poseł, i część 83, i część 85? Dziękuję.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Bardzo proszę, pani poseł Krystyna Szumilas.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Tak, ale mam ogromne wątpliwości co do wysokości subwencji oświatowej na 2021 r. Nie zgadzam się z propozycją pani poseł, która przedstawiała koreferat, że powinniśmy tę część zaopiniować pozytywnie.

Dlaczego? Otóż oczywiście subwencja rośnie o 4,4%. Ministerstwo wyjaśnia, że to są skutki przechodzące podwyżek wynagrodzeń nauczycieli od września 2020 r. Chciałam tu zauważyć, że moim zdaniem te skutki przechodzące zostały skalkulowane na zbyt niskim poziomie. Ministerstwo zaplanowało czy podwyższyło subwencję, a właściwie wskazuje, że skutek kosztów wynagrodzeń osobowych, czyli skutek przechodzący podwyżek płac nauczycieli od 1 września 2020 r., to jest 1 900 000 tys. zł. Kiedy popatrzymy na skutki wzrostu wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach rządowych, to jest to 70 000 tys. zł. Wczoraj na posiedzeniu podkomisji zapytałam pana ministra o liczbę etatów nauczycieli objętych subwencją. To jest 527 196 nauczycieli, których ministerstwo brało pod uwagę, kalkulując wysokość subwencji. Natomiast w szkołach rządowych to są 13 354 etaty nauczycieli. Kiedy 70 000 tys. zł podzielimy przez 13 tys. etatów, to skutek przechodzący na nauczyciela w administracji rządowej to jest 5241 zł. Jeżeli pomnożymy to przez liczbę nauczycieli objętych subwencją oświatową, to gdyby przyjąć, że skutek podwyżek wynagrodzeń na jednego nauczyciela jest średnio taki sam, to subwencja powinna wzrosnąć o około 2 700 000 tys. zł. Widzimy, że nijak się to ma do 1 900 000 tys. zł.

Uważam, że po pierwsze subwencja na 2021 r. jest niedoszacowana w związku z podwyżkami, które zostały wprowadzone w 2020 r. Zresztą wiemy, że samorządy bardzo protestowały, ponieważ również na tę podwyżkę od września do grudnia nie dostały środków z MEN. To jest jedna sprawa. Druga sprawa dotyczy planów, jeżeli chodzi o wynagrodzenia nauczycieli na 2021 r. W lipcu były minister Piontkowski mówił o planowanych podwyżkach dla nauczycieli w 2021 r. Patrząc na kwotę bazową w ustawie okołobudżetowej oraz na wyjaśnienia MEN dotyczące subwencji oświatowej, widzimy, że nie ma środków. Nie zostały zaplanowane podwyżki wynagrodzeń nauczycieli. Panu ministrowi wczoraj na posiedzeniu podkomisji nie przeszło przez usta: „tak" lub „nie",

kiedy pytałam o odpowiedź na proste pytanie: „Czy będzie podwyżka dla nauczycieli w 2021 r.?". Z jego wyjaśnień również wynikało, że tej podwyżki nie będzie.

W związku z niedoszacowaniem subwencji oświatowej w części dotyczącej skutków podwyżek z września 2020 r. oraz w związku z tym, że brakuje, nie ma, rząd nie zaplanował podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli, składam poprawkę. Chodzi o zwiększenie subwencji oświatowej o 4 000 000 tys. zł, żeby te dwie sprawy były uwzględnione. Od głosowania nad tą częścią uzależniamy pozytywne zaopiniowanie subwencji oświatowej. Uzależniamy je od tego, czy ta poprawka zostanie przyjęta. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

A czy źródło pani poseł też wskazała?

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Proszę? Tak, tak. Jest źródło.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Czy pan minister chciałby się odnieść króciutko? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MEN Maciej Kopeć:

Pani przewodnicząca, Wysokie Komisje, jeżeli chodzi o te kwestie, które zostały poruszone, gdy idzie oczywiście o budżety wojewodów, jest to zgodne z zapotrzebowaniem, które zgłosili wojewodowie. Dotyczy to zarówno wypoczynku letniego, jak i doskonalenia nauczycieli, dlatego że… Razem z reformą tego systemu część środków została przekierowana do budżetów wojewodów. Kuratorzy oświaty nadzorują proces odbudowania doradztwa metodycznego. Natomiast w przypadku doskonalenia nauczycieli przede wszystkim to wsparcie realizowane jest z funduszy europejskich. W sumie kwota środków na kilka różnych programów, o których zresztą mówiliśmy wczoraj na posiedzeniu podkomisji, wynosi ponad 70 000 tys. zł. Stąd planowanie kwestii doradztwa i doskonalenia nauczycieli jest zorganizowanie w ten sposób, że przede wszystkim odbywa się ono z wykorzystaniem środków unijnych i to są bardzo wysokie kwoty.

W przypadku „Narodowego programu rozwoju czytelnictwa" i rezerwy 26 wskazywaliśmy, że te środki są w tej chwili w rezerwie 44. Z chwilą przyjęcia tego programu przez Radę Ministrów środki znajdą się w rezerwie 26 i wtedy tak naprawdę ta kwota będzie wyższa niż w ubiegłym roku. Czyli te środki są, natomiast jest jeszcze kwestia techniczna z przyjęciem tego programu.

Jeżeli chodzi o „Aktywną tablicę", ten program jest realizowany w poszczególnych latach. W poprzednich latach dotyczyło to 12 tys. szkół podstawowych. Teraz będzie realizowana kolejna edycja tego programu. Natomiast patrząc na wyliczenia pani poseł Szumilas, mówiłem o tym zresztą wczoraj, że tak naprawdę mamy kilka programów. To, o czym mówiła pani minister, czyli to, co zostało przekazane w ramach programu, a więc 12 tys. laptopów… Dotyczy to też szkolnych pakietów multimedialnych z programu, który teraz realizuje NASK. To jest 40 tys. tabletów.

Oprócz tego ogromne środki zostały przekazane w innej formie. Dotyczyło to ministra rodziny, pracy i polityki społecznej, czyli 130 000 tys. zł na zakup komputerów dla dzieci w pieczy zastępczej. Dwa programy „Zdalna szkoła" i „Zdalna szkoła plus" to w sumie 367 000 tys. zł. Wczoraj mówiłem o tym, że dwa programy dotyczące zdalnej szkoły w ramach programu operacyjnego „Polska cyfrowa" różniły się tym, że choć oba przeznaczone były dla samorządów, ten drugi dotyczył rodzin wielodzietnych. Mówiłem też o tym, że był problem z tym, żeby te samorządy, które bez żadnych warunków mogły do tego programu przystąpić… Ponad 80 samorządów w różny sposób było dopingowanych przez kuratorów czy osobiście ministrów do tego, żeby jednak z tego programu skorzystać. Jak mówię, mogę odczytać. Było ponad 80 samorządów, które miały wątpliwości, czy do tego programu przystąpić. Ostatecznie po różnych monitach tylko kilka samorządów do niego nie przystąpiło.

Czyli nie możemy mówić o tych kilkudziesięciu tysiącach tabletów i laptopów, ponieważ tak naprawdę to wsparcie było znacznie większe. Poza tymi środkami będzie zapewne realizowane w dalszym ciągu, zgodnie z tym, jak ta sytuacja, która jest obecnie

w sytuacji, będzie się rozwijać. Mówił o tym pan premier. Na pewno też w ramach krajowego programu odbudowy takie środki związane z cyfryzacją edukacji będą istotnym elementem.

Natomiast patrząc jeszcze na kwestie, które się pojawiły, były sprawy związane z wyliczeniem podwyżki. Oczywiście skutki przechodzące tej podwyżki są prawidłowo wyliczone, jeżeli chodzi o subwencję, a więc są to skutki za 8 miesięcy w rezerwie 29. O tym też mówiliśmy – o liczbie etatów i kwocie, która jest przeznaczona. Na ten moment tam są skutki całoroczne, stąd ta różnica, na którą zwróciła uwagę pani poseł Szumilas. Natomiast, jak powiedziałem, tak jakby wyjaśniając, ta pozycja jest prawidłowo wyliczona.

Warto też zauważyć kilka kwestii, że mamy do czynienia z sytuacją, w której subwencja oświatowa tak naprawdę od 2006 r. wzrosła o 11 500 000 tys. zł. Mamy wzrost o 25,5%, a więc mamy ogromny, dynamiczny wzrost subwencji oświatowej, który nastąpił w ostatnim czasie. Należy też zwrócić uwagę, że pomiędzy 2017 r. a 2019 r. to także dynamiczny wzrost dochodów samorządów. Patrząc na wzrost płac nauczycielskich w latach 2018–2020, mamy też wzrost o 28,5%. Wcześniej ostatnia podwyżka była 1 września 2012 r. Czyli należy zestawić kilka kwestii. Oczywiście, że subwencja rośnie, poza jednym rokiem – 2014 r., kiedy spadła. Natomiast trzeba zwrócić uwagę i na dynamiczny wzrost subwencji, i na wzrost nauczycielskich płac. Co do wzrostu płac i pieniędzy ujętych w subwencji, to trzeba zauważyć, że ten wzrost łączy się jednak z podwyżką, która była realizowana od 1 września, tak? Czyli skutki przechodzące tej podwyżki są w subwencji na 2020 r.

Jeszcze co do programu „Posiłek w szkole i w domu”, jest to program wieloletni, który opiewa na 200 000 tys. zł. Jest realizowany zgodnie z planem, czyli po 40 000 tys. zł rocznie. Trudno mówić o tym, że tych pieniędzy jest mniej, dlatego że jest to zgodne z planem. Szkoły, które do tego programu przystąpią, w module trzecim, który jest realizowany, po prostu mogą uzyskać środki na wyposażenie i poprawę standardu stołówek czy wsparcie w zakresie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków. Jest to program realizowany jakby niezależnie od sytuacji generalnej zgodnie z planem. Są na to środki. Nie ma żadnych obaw. Jest to realizowane zgodnie z planem.

To tyle, tak króciutko uzupełniając czy też odpowiadając na pytania, które się pojawiły. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Minutka przerwy technicznej, bo próbuje się z nami połączyć gość.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Mam jedną tylko uwagę.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

To bardzo proszę, pani poseł. Króciutko *ad vocem*.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

W ramach *ad vocem*. Panie ministrze, nie mogę się zgodzić z tym, że państwo dobrze skalkulowali przechodzące skutki podwyżek płac. Jeżeli podzielimy 70 000 tys. zł dla szkół rządowych przez liczbę etatów, to jest tak, jak mówiłam – 5240 zł na jeden etat. Już tam tych złotówek nie będę przytaczać, ale 5240 zł. Jeżeli zaś podzielimy 1 900 000 tys. zł, który jest dla nauczycieli w każdym miejscu, w małej czy dużej miejscowości, w polskich szkołach samorządowych, to jest to kwota 3600 zł. Dla rządowych – 5,2 tys. zł, dla samorządowych – 3,6 tys. zł. Nie wytłumaczy mi pan tego, że to jest jakiś inny skutek całoroczny. Po prostu inaczej traktujecie szkoły rządowe i nauczyciela w szkole rządowej, inaczej traktujecie nauczyciela w szkole samorządowej. To jest nie w porządku.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Pani poseł, ma pani kontakt z panem Wójcikiem, który się chce z nami połączyć. Niestety, nie będzie to możliwe, bo nie ma go na liście, więc jedyna możliwość, która wchodzi w grę…

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Jest na liście zgłoszeń.

Sekretarz Komisji Elżbieta Wojciechowska:

Ale nie wideokonferencji. Nie jest zalogowany. O to chodzi.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Przepraszam. To może telefonicznie.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Nie jest pan zalogowany na wideokonferencji. Natomiast proszę do telefonu teraz mówić. Dałam na głośnomówiący, więc będzie pana słychać. Proszę.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Bardzo dziękuję pani przewodniczącej. Dziękuję bardzo pani poseł. Halo?

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Tak, słyszymy. Proszę mówić.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dzień dobry państwu.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dzień dobry. Proszę mówić.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Coś przerywa. Co się dzieje? Halo? Ucieka nam głos.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dziękuję pięknie. Państwo przewodniczący, państwo posłowie, szanowni państwo, chciałem… Cały czas mówię. Jestem w miejscu, gdzie jest doskonały zasięg.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

To być może tutaj nie ma zasięgu.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Chciałem odnieść się do propozycji subwencji oświatowej na przyszły rok, dlatego że warto, żeby państwo poprawili kilka prostych liczb.

Otóż na 2020 r. subwencja oświatowa dla samorządów jest niedoszacowana w wysokości 5 300 000 tys. zł. Wyliczyliśmy to bardzo precyzyjnie na ten rok. Pełna zgoda w związku z tym, co powiedziała pani poseł Szumilas. Nie ma uwzględnionych wszystkich skutków podwyżek płac nauczycielskich na 2021 r. Skala niedoszacowania subwencji oświatowej w związku z tym, że przez ostatnie lata, rok po roku, przy każdej potrzebnej podwyżce nauczycielskiej, a bardzo wyraźnie chcę to podkreślić, mieliśmy niedoszacowanie jej skutków... Dzisiaj płace nauczycielskie stanowią już ponad 86% środków, które mamy w ramach subwencji – i to będzie jeszcze rosło. Nie ma zależności między wzrostem wynagrodzeń nauczycielskich – pomiędzy marcem 2018 r. a wrześniem 2020 r. o 28,5% – a wzrostem subwencji. W tym samym okresie subwencja wzrosła tylko o 15,6%. Pełna zgoda.

Od lat prosimy o to, żeby rozwiązać zróżnicowanie finansowania podwyżek w administracji rządowej i samorządowej. W administracji rządowej *de facto* płaci się tyle, ile faktycznie wydają szkoły prowadzone przez resorty na wynagrodzenia. Nam się tak nie płaci. W związku z tym proponowana subwencja absolutnie nie wystarczy samorządom i pogłębi skalę kryzysu. Dzisiaj niedostatki związane z subwencją oświatowe są przyczyną potężnego ograniczenia możliwości rozwojowych samorządów terytorialnych.

Uprzejmie państwa prosimy o to, żeby dokonać korekty w tym zakresie, dlatego że po COVID będzie życie i to życie oznacza, że będziemy musieli zagwarantować polskim dzieciom i młodzieży właściwe warunki kształcenia. To, co się w tej chwili dzieje przy kształtowaniu subwencji oświatowej, spowoduje, że to się niestety odbije nega-

tywnie na jakości tego kształcenia. Nie tylko COVID, ale i niedoszacowanie subwencji oświatowej. W związku z tym uprzejmie państwa proszę o niezbędną korektę. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. W moim odczuciu to nie korekta, tylko zmiana systemowa i to chyba nie moment procedowania nad budżetem na 2020 r., tylko w ogóle… Wielokrotnie zresztą już o tym na posiedzeniach Komisji mówiliśmy. Potrzeba rozmowy, dyskusji o finansowaniu oświaty w ogóle. Taka moja uwaga.

Czy pan minister chce do tego się odnieść w kilku słowach? Bardzo proszę. Nie słyszymy pana.

Podsekretarz stanu w MEN Maciej Kopeć:

Pani przewodnicząca, nie słychać?

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Jest OK.

Podsekretarz stanu w MEN Maciej Kopeć:

Jest OK? Bardzo dziękuję. Już o tym mówiłem, że kwota, która jest w rezerwie 29, a która dotyczy szkół prowadzonych przez ministrów, dotyczy skutków całorocznych, czyli 12 miesięcy. Nie można porównywać kwoty za 12 miesięcy do skutków za 8 miesięcy, stąd te różnice. Oczywiście rozumiemy, że można to dzielić. Nie ukrywaliśmy zresztą ani danych dotyczących liczby uczniów i nauczycieli, która była wzięta pod uwagę przy wyliczeniu subwencji oświatowej dla samorządów, ani danych, które dotyczą kwoty dla szkół rządowych i liczby nauczycieli wziętych do tej kalkulacji. Tak jak powiedziałem, dlatego jest ta różnica. Czyli mówienie w tym przypadku o jakimś niedoszacowaniu, złym traktowaniu samorządów, lepszym traktowaniu szkół rządowych jest absolutnie nieprawdziwe, nie na miejscu i nie ma żadnego pokrycia w faktach.

Natomiast oczywiście bardzo się cieszę, że samorządy się tak troszczą o szkoły i dzieci. To bardzo dobra wiadomość, bo do tej pory najczęściej słyszymy, że się do tego dokłada. Naprawdę więc z radością przyjmuję te słowa pana przewodniczącego Wójcika. Jednak pojawia się oczywiście szereg nieścisłości, dlatego że trudno jest patrzeć i porównywać podwyżki, które były w wysokości 28,5% od 2018 r. do 2020 r., nie biorąc pod uwagę, jakie były skutki, czyli 4 miesiące w 2020 r. i skutki przechodzące na 2021 r., bo przecież podwyżka była od 1 września. Jest to jakby po prostu takie działanie zupełnie nieuprawnione matematycznie. Po drugie, trudno też przyjąć, że mamy 1:1 subwencję do podwyżki, dlatego że płace to nie cała subwencja, tak? Czyli po prostu ten udział procentowy to jest w granicach 87%, a więc nie można w ten sposób podchodzić do takich wyliczeń. Absolutnie to twierdzenie, że subwencja oświatowa jest niedoszacowana, jeżeli chodzi o wyliczenie kosztów przechodzących podwyżki, tak jak powiedziałem, jest całkowicie nieuprawnione. Mówiłem też o tym, w jaki sposób subwencja wzrastała w ostatnich latach. Mogę też oczywiście mówić, jak wzrastały dochody samorządów terytorialnych w ostatnich latach.

To tyle uzupełnienia i wyjaśnienia takich wątpliwości, które się pojawiły.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, zamykam dyskusję.

Wobec tego przechodzimy do głosowania w pierwszej kolejności nad poprawką złożoną przez panią poseł Krystynę Szumilas. Czy wszyscy są gotowi do głosowani? Koledzy zdalnie są gotowi do głosowania? Uwaga, szanowni państwo. Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez panią poseł Krystynę Szumilas? Proszę podnieść rękę i nacisnąć przycisk. To jest zwiększenie subwencji ogólnej w części 82 o 4000 tys. zł, tak? Dobrze mówię? O 4 000 000 tys. zł, oczywiście. Głosujemy nad tym. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Jeszcze chwilka. Głosowały 54 osoby. Za przyjęciem poprawki było 22 posłów, przeciw – 31, wstrzymał się 1 poseł. Dziękuję. Wobec tego poprawka została odrzucona. Komisje jej nie przyjęły.

W takim razie pytam, bo pani poseł zgłaszała sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania projektu budżetu w części 82. Rozumiem, że podtrzymuje pani sprzeciw.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Podtrzymuję. Tak.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

W takim razie, szanowni państwo, poddaję pod głosowanie wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej. Kto jest za przyjęciem… Przepraszam, pan do mnie mówi? Jesteśmy gotowi? Chwila, czekamy. Jeszcze minutka. Wobec tego jeszcze raz. Szanowni państwo, głosujemy.

Kto z państwa jest za pozytywnym zaopiniowaniem wniosku w sprawie projektu budżetu państwa w części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej? Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Głosowało 56 osób. Za – 34 posłów, przeciw – 21, wstrzymała się 1 osoba. To oznacza, szanowni państwo, że Komisje przyjęły wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w części budżetowej 82.

Przechodzimy teraz do części…

Poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Jeszcze pani Szumilas chce zabrać głos.

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Jeszcze tylko uwaga techniczna. Nie wiem. Dzwonił do mnie pan prezes Baszczyński, który też podobno był zalogowany i chciał zabrać głos, a to się nie udało. Mam też taką prośbę do pani przewodniczącej, bo wczoraj byłam… Staram się przychodzić na posiedzenia Komisji osobiście, ale wczoraj uczestniczyłam w obradach zdalnie i powiem, że ten system, który jest przyjęty przez Sejm, instytucję w tej chwili bardzo ważną w Polsce, nie działa. Tak?

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pani poseł, przepraszam. Wrócimy do tego na koniec i sobie wyjaśnimy pewne rzeczy, bo to jakby nie ten punkt. Dobrze?

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Praca przez to nie jest taką pracą, jaka powinna być.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Pani poseł…

Poseł Krystyna Szumilas (KO):

Goście się nie mogą zalogować, my sami mamy trudności z zabieraniem głosu, więc taka moja prośba, żeby jednak rozważyć udoskonalenie tego systemu i umożliwienie ludziom uczestniczenia w pracach Sejmu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. To w takim razie chciałam prosić, żebyśmy o tym porozmawiali na koniec posiedzenia Komisji, ale skoro jednak pani wywołała ten temat…

Informuję państwa, że po pierwsze ja również mam przy sobie telefon. Zdaje się, że wszyscy ci panowie dysponują moim numerem telefonu i jeśli mają trudności, to bez trudu mogą je zgłosić bezpośrednio na moje ręce. Jestem zawsze na posiedzeniach Komisji. Niewątpliwie też nie ma żadnych trudności, żeby skontaktować się z przedstawicielami sekretariatu. Szanowni państwo, już na początku obrad Komisji ten czas, kiedy się logujemy czy liczymy, sprawdzamy kworum, to jest naprawdę wiele długich minut. Wtedy również goście się mogą zorientować, czy są dobrze z nami skomunikowani, czy nie. Zawsze możemy to zrobić tak, jak to dzisiaj się odbyło, czyli za pośrednictwem telefonu. Jak mówię, ja także jestem do dyspozycji.

Co jednak najważniejsze, i to akurat pani przewodnicząca wie, bo omawialiśmy to również w ramach prezydium, akurat my zawsze wnioskujemy do pani marszałek o to, żeby wtedy, gdy procedujemy projekty ustaw w naszej Komisji, owszem, rzeczywiście w ograniczonej liczbie, ale jednak goście mogli brać udział. Spodziewam się, że jak będziemy procedować w przyszłym tygodniu i w kolejnych, będzie taka możliwość, więc

proszę przekazać panom, żeby się nie martwili. Liczę, że się będziemy mogli po prostu spotykać zwyczajnie w ramach posiedzenia Komisji osobiście, fizycznie. Dziękuję.

Wobec tego przechodzimy, szanowni państwo, do kolejnych części. Jeśli chodzi o zaopiniowanie części budżetowej 83, to są rezerwy celowe. Pozycje 11, 26 i 52 oraz programy wieloletnie w układzie zadaniowym z załącznika nr 10. Koreferentka pani poseł Krystyna Szumilas wnioskowała o pozytywne zaopiniowanie. Czy jest wobec tego sprzeciw? Nie słyszę. Wobec tego stwierdzam, że Komisje przyjęły wniosek o pozytywne zaopiniowanie tej części budżetowej.

Ostatnia część, szanowni państwo, to część budżetowa 85 – Budżety wojewodów ogółem w zakresie działów 801 – Oświata i wychowanie oraz 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza. Pani poseł koreferentka Krystyna Szumilas również przedstawiła wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w tej części. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisje przyjęły wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu. Komisje zaopiniowały pozytywnie projekt budżetu w tej części.

Właśnie to powiedziałam. Stwierdzam, że Komisje pozytywnie zaopiniowały projekt ustawy budżetowej na 2021 r. z druku nr 640 w zakresie części budżetowych 82, 83 i 85.

Pozostaje nam wybranie posła przedstawiającego opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Bardzo proszę, poseł Tomasz Zieliński.

Poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Proponuję pana posła Sławomira Skwarka.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Rozumiem, że do wszystkich trzech części jedna osoba, jeden sprawozdawca.

Poseł Tomasz Zieliński (PiS):

Do wszystkich trzech części.

Przewodnicząca poseł Mirosława Stachowiak-Różecka (PiS):

Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Nie słyszę.

Czy są inne kandydatury? Nie słyszę. Czy pan poseł Skwarek się zgadza? Zgadza się. Dziękuję.

Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Zamykam posiedzenie. Informuję, że protokół posiedzenia z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariatach Komisji w Kancelarii Sejmu.

Dziękuję bardzo. Do zobaczenia.